

Predicting teachers' teaching style based on the dark triad of personality, Ego strength and their epistemological beliefs

Hassan Gharibi ^{1*} , Aria Parvizi ², and Aram Nadrian ³

1. *Corresponding author*, Assistant Professor, Department of Psychology, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran. E-mail: h.gharibi@uok.ac.ir
2. M.A in Primary Education, Teacher, Saghez, Iran. E-mail: aria.parvizi76@gmail.com
3. M.A in Educational Psychology, Teacher, Marivan, Iran. E-mail: aramhany65@gmail.com

ABSTRACT

Article type:
Research Article

Received: 2025/07/21
Reviewed: 2025/11/21
Accepted: 2026/05/13
Published Online:
2026/05/25
Pages: 99-115

Keywords:
Teaching style
Personality
Ego strength
Epistemological beliefs
Teachers

Background and Objectives: The purpose of this research is to predict teachers' teaching style based on the dark triad of personality, Ego strength and epistemological beliefs of elementary school teachers in Saghez.. **Methods:** The current research is of the type of applied research and according to the method of data collection, it is descriptive and correlational. The statistical population of the research was all the teachers (800 people) working in education in Saghez city, who were teaching in the academic year 2021-2022. Of these, 351 were male and 449 were female. The sampling method was of stratified type (respecting the ratio of male and female), according to the Morgan table and based on the size of the population, the sample size was 300 people. The tools used were Grasha's Teaching Style Questionnaire (1996), Jenson and Wister's (2010) dark triad of personality, Mark Strom's Ego strength (1997) and Schumer's epistemological beliefs (1990). The data was analyzed using SPSS software.. **Findings:** The research findings showed that there was a significant and negative relationship between the dark triad of personality and teaching style, and there was a positive and significant relationship between Ego strength and epistemological beliefs and teachers' teaching style. **Conclusion:** The results show that teaching style as a variable is affected by the dark triad of personality, Ego strength and epistemological beliefs. In other words, it can be said that the personality characteristics, structure and psychological integration and mentality and belief system of teachers affect their teaching style

Cite this Article: Gharibi, H., Parvizi, A., & Naderian, A. (2026). Predicting teachers' teaching style based on the dark triad of personality, Ego strength and their epistemological beliefs. *The Journal of Theory and Practice in Teachers Education*, 12(21), 99-115. <https://doi.org/110.48310/itt.2026.20192.1156>

© the authors
Publisher: Farhangian University

پیش‌بینی سبک تدریس معلمان بر اساس سه‌گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی آن‌ها

حسن غریبی^{۱*}، آریا پرویزی^۲، و آرام نادریان^۳

۱. نویسنده مسئول، استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه کردستان، کردستان، ایران. رایانامه: h.gharibi@uok.ac.ir

۲. کارشناسی ارشد آموزش ابتدایی، معلم آموزش و پرورش، سقز، ایران. رایانامه: aria.parvizi76@gmail.com

۳. کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، معلم آموزش و پرورش، مریوان، ایران. رایانامه: aramhany65@gmail.com

چکیده

پیشینه و اهداف: هدف از انجام این پژوهش پیش‌بینی سبک تدریس معلمان بر اساس سه‌گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی معلمان دوره ابتدایی شهر سقز بود. **روش‌ها:** پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کاربردی و با توجه به نحوه گردآوری داده‌ها، توصیفی و از نوع همبستگی و پیش‌بینی است. جامعه آماری پژوهش تمامی معلمان (۸۰۰ نفر) شاغل در آموزش و پرورش شهر سقز بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ مشغول به تدریس بودند. از این تعداد حدود ۳۵۱ نفر مرد و ۴۴۹ نفر زن بود. روش نمونه‌گیری از نوع طبقه‌ای (با رعایت نسبت زن و مرد) بود که با توجه به جدول مورگان و بر اساس حجم جامعه، حجم نمونه ۳۰۰ نفر شد. ابزارهای مورد استفاده، پرسشنامه سبک تدریس گراشا (۱۹۹۶)، سه‌گانه تاریک شخصیت جنسیون و ویستر (۲۰۱۰)، قدرت ایگو مارک استروم (۱۹۹۷) و باورهای معرفت‌شناختی شومر (۱۹۹۰) بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS 26 تجزیه و تحلیل شد. **یافته‌ها:** یافته‌های پژوهش نشان داد که رابطه معنی‌دار و منفی بین متغیر سه‌گانه تاریک شخصیت و سبک تدریس وجود داشت و بین قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی با سبک تدریس معلمان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. **نتیجه‌گیری:** نتایج بیانگر این است که سبک تدریس به‌عنوان یک متغیر متأثر از سه‌گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی است. به عبارتی می‌توان گفت ویژگی‌های شخصیتی، ساختار و انسجام روانی و ذهنیت و نظام باورهای معلمان بر سبک تدریس آنان تأثیر می‌گذارد.

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۳۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۲/۰۳

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۵/۰۲/۱۵

شماره صفحات: ۹۹-۱۱۵

واژه‌های کلیدی:

سبک تدریس

سه‌گانه تاریک شخصیت

قدرت ایگو

باورهای معرفت‌شناختی

معلمان

استناد به این مقاله: غریبی، حسن، پرویزی، آریا، و نادریان، آرام (۱۴۰۵). پیش‌بینی سبک تدریس معلمان بر اساس سه‌گانه تاریک

شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی آن‌ها. *نظریه و عمل در تربیت معلمان*، ۱۲(۲۱)، ۹۹-۱۱۵.

<https://doi.org/10.48310/itt.2026.20192.1156>

© نویسندگان

ناشر: دانشگاه فرهنگیان

مقدمه

معلمان از مهم‌ترین عناصر سازنده محیط‌های آموزشی و مهم‌ترین عامل برای ایجاد موقعیت مطلوب در تحقق هدف‌های آموزشی و پرورشی است. معلم است که می‌تواند حتی نقص کتاب‌های درسی و کمبود امکانات آموزشی را جبران کند؛ یا برعکس، بهترین موقعیت و موضوع تدریس را به دلیل ناتوانی در ایجاد ارتباط عاطفی مطلوب به محیط غیرفعال و غیر جذاب تبدیل کند (Shabani, 1397). نقش معلم و سبک تدریس در فرایند اجرای تدریس، مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر فرایند یادگیری دانش‌آموزان در نظر گرفته می‌شود. همان‌گونه که داگلاس می‌گوید مهم‌ترین عامل در یادگیری دانش‌آموزان، تدریس معلم و سبک و روشی است که او برای بیان محتوای آموزشی به کار می‌برد (Rajaei, 1390). پژوهش‌های جدید در حوزه تعلیم و تربیت نشان می‌دهد سبک تدریس معلمان تحت تأثیر هم‌زمان ویژگی‌های هنجاری، ظرفیت‌های خودتنظیمی و ساختارهای شناختی سطح بالا قرار می‌گیرد (Kim et al., 2019; Tóth-Király & Kärner, 2021). مطابق مدل سه‌گانه تاریک (Moshagen et al., 2020)، صفات خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی از طریق راهبردهای دستکاری گرایانه و همدلی پایین، سبک‌های تعاملی را تضعیف می‌کنند (Lyons, 2019). نظریه انسجام ایگو نیز پیش‌بینی می‌کند که ایگوی نیرومند موجب تنظیم هیجان و به کارگیری راهبردهای تدریس منعطف می‌شود (Cervone & Pervin, 2021). افزون بر این، باورهای معرفت‌شناختی پیچیده، معلم را به سمت طراحی یادگیری پژوهش‌محور سوق می‌دهد. بنابراین، تلفیق این سه لایه تبیینی، چهارچوبی منسجم برای پیش‌بینی سبک‌های تدریس فراهم می‌آورد. معلم و مربی به‌عنوان راهنما و عنصر اصلی در تعلیم و تربیت دارای نقش اساسی در فرایندهای یاددهی-یادگیری است (emadi & ahokhsh, 1395). این نقش از آن جهت مورد توجه است که اهداف نظام آموزشی با هدایت و تدبیر و اهتمام او محقق می‌شود. طبیعی است که موفقیت معلم در تحقق اهداف تعلیم و تربیت به میزان مؤثر بودن و جذاب بودن فعالیت‌ها و شیوه‌های تدریس وی بستگی دارد (Zhang, 2011). از آنجاکه دانش‌آموز، محور فرایند یادگیری است، لذا جستجو برای یافتن روش‌های ایدئال یادگیری و روش تدریس مناسب از چالش‌هایی است که در عصر تکنولوژی و ارتباطات هنوز در بیشتر نظام‌های تعلیم و تربیت مطرح است (veisi, 1400). سبک‌های تدریس^۱ به شیوه‌هایی اطلاق می‌شود که بر اساس آن معلم به رشد تفکر دانش‌آموز کمک می‌کند شیوه‌های مختلف معلمی که به سبک تدریس معروف است همچون سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان هستند که معلمان به تجربه یاد گرفته‌اند. این سبک‌ها برای آموزش‌های کلاسی آن‌ها کارا هستند. براون سبک‌های تدریس را به‌عنوان ترجیحات معلم برای انتخاب و به کارگیری یک مجموعه از راهبردهای آموزشی تعریف می‌نماید (Brown, 2013). سبک تدریس معلم عبارت است از ویژگی‌های متمایزی که معلم نشان می‌دهد و از موقعیتی به موقعیت دیگر بدون توجه به محتوا پایدار می‌ماند (Talebzadeh, 1394). سبک تدریس یا آموزش معلم، روش شناخته‌شده‌ای است که معلم با آن وظایف یادگیری را مشخص کرده و فرایند تدریس را هدایت می‌کند و می‌توان رجحان و تمایل به سمت فناوری که باعث یادگیری می‌شود و متأثر از ارزش‌ها، نگرش‌ها، باورها و پیشینه فرهنگی و اجتماعی معلمان است در نظر گرفت (Kabadayi, 2007).

عوامل متعددی از جمله صفات شخصیت می‌توانند رویکرد تدریس را تحت تأثیر قرار دهند. در سال‌های اخیر توجه فزاینده‌ای به مجموعه‌ای از صفات شخصیتی به لحاظ اجتماعی آزردهنده با عنوان سه‌گانه‌های تاریک شخصیت شده است. این صفات شامل ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی هستند و دربرگیرنده ویژگی‌های خودنمایشی، پرخاش‌جویی، هیجانی و فریب‌کاری می‌باشند. از بین این صفات خودشیفتگی به‌عنوان بخش روشن شخصیت و دو صفت دیگر به‌عنوان بخش تاریک شخصیت شناخته می‌شوند. برای مثال، درحالی‌که افراد با صفات شخصیتی جامعه‌ستیز یا ماکیاولیسم زندگی کمتر شاد و کوتاه‌تری دارند، افراد با صفات خودشیفتگی سطوح بالاتری از عزت‌نفس و بهزیستی ذهنی را گزارش می‌کنند (Egan et al., 2014).

یکی دیگر از متغیرهایی که فرض می‌شود در رویکرد تدریس، نقش پیش‌بینی‌کنندگی داشته باشد، قدرت ایگو است. از آنجایی که ایگو وظیفه مدیریت سیستم روانی را بر عهده دارد، تمام مشکلات روانی زمانی ظاهر می‌شوند که ایگو نتواند به مسئولیت‌هایش عمل کند. در اهمیت نقش قدرت ایگو باید گفت در تشخیص‌گذاری‌های روان‌پزشکی و روان‌شناختی، به عنوان یک عامل تعیین‌کننده و حتی گاهی از آن به عنوان شاخص سازگاری روان‌شناختی عمومی یاد می‌شود. به بیانی دیگر، یکی از متغیرهای کلیدی پیش‌بینی‌کننده چگونگی کارکرد افراد در مواجهه با استرس‌های محیطی، سطوح قدرت ایگو است. به نظر می‌رسد به لحاظ نظری، سطوح ایگو با سطح سازمان‌یافتگی شخصیت در ارتباط است؛ چراکه بررسی‌ها نشان می‌دهد افرادی که گرفتار نوعی از اختلال‌های هیجانی‌اند، از منظر سازمان شخصیت، سطوح قدرت ایگو، سطح آسیب روانی و نوع مکانیزم‌های دفاعی مورد استفاده با افراد عادی، تفاوت‌هایی دارند. بنابراین، بررسی این گونه تفاوت‌ها از این نگاه اهمیت داشته و سبب درک بهتری از زیرساخت‌های شخصیتی همراه با اختلال‌های هیجانی می‌شود (Agnieszka, 2015). قدرت ایگو نشان‌دهنده ظرفیت فرد در تحمل استرس بدون تجربه اضطراب فلج‌کننده است و نیز به معنای ظرفیت فرد برای درک واقع‌بینانه شرایط مشکل و پاسخ دادن به آنها به شکل مؤثر است. همچنین قدرت ایگو به ما کمک می‌کند به یک تعادل عاطفی رسیده و باعث ترس درونی و بیرونی سازگار شویم. ماروک بیان می‌کند که نیرومندی پایین من با اختلالات شخصیت از قبیل اختلال شخصیت ضداجتماعی، وابسته، اجتنابی و تکانش‌گری ارتباط دارد (McCargo, 2019). کارتون و برادی (به نقل از شهرام، ۲۰۱۲) بیان کردند که قدرت ایگو می‌تواند قدرت انعطاف‌پذیری در استفاده از مکانیسم‌های دفاعی را به ارمغان آورد، اگر یک مکانیسم دفاعی به‌طور غیر انعطاف‌پذیر به کار گرفته شود موجب شکل‌گیری اختلالات شخصیت می‌گردد.

Richardson و همکاران (2023) مشاهده نمودند ویژگی‌های شخصیتی معلمان یکی از مهم‌ترین عوامل در انتخاب راهبردهای آموزشی است. هر معلمی بسته به شخصیت خود سبکی را برای تدریس انتخاب می‌کند که فکر می‌کند در آن موفق‌تر است. در پژوهش Heydari و همکاران (1402) به نتیجه رسیدند که صفات تاریک شخصیت ماکیاولیسم، خودشیفتگی، جامعه‌ستیزی، دگرآزای و کینه‌توزی در گرایش به رفتارهای متقلبانه دارای تأثیر مثبت معنی‌داری بودند. درخشان‌فر و همکاران (۱۴۰۴) در پژوهشی نشان دادند که صفات سه‌گانه تاریک شخصیت اثر مستقیم مثبت و معنی‌داری بر رفتارهای غیرمولد تحصیلی دارد. این یافته نشان می‌دهد که سطح بالاتر صفات سه‌گانه تاریک شخصیت (ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی) در دانش‌آموزان با سطوح بالاتر غیرمولد تحصیلی همراه خواهد بود.

بخشی از سبک تدریس معلمان به باورهای شناختی و رفتارهای کلاس‌داری آن‌ها مربوط می‌شود. معلمان نگرش‌ها و جهت‌گیری‌های متفاوتی برای تدریس دارند. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که سبک‌های تدریس و انگیزش و انعطاف‌پذیری آنان تحت تأثیر شخصیت معلمان است (Mesrabadi, 1394). تاکنون در زمینه رویکرد تدریس و سه‌گانه تاریک شخصیت و قدرت ایگو در جوامع غربی مطالعات زیادی انجام شده است. از آنجاکه چنین پژوهشی در بستر و زمینه فرهنگی و اجتماعی ایران انجام نشده است، انجام این پژوهش از ضرورت و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بنابراین هدف اصلی پژوهش حاضر پیش‌بینی سبک تدریس بر اساس سه‌گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی در معلمان شاغل در آموزش و پرورش شهرستان سقز بود، بر این اساس سؤال اساسی تحقیق این بود که آیا سه‌گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی معلمان می‌تواند رویکرد تدریس آنان را پیش‌بینی کند؟

روش

طرح پژوهش مطالعه حاضر، همبستگی بود. پژوهش حاضر با توجه به هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی و با توجه به نحوه گردآوری داده‌ها جزء تحقیقات توصیفی از نوع همبستگی و پیش‌بینی است. جامعه آماری پژوهش حاضر عبارت بود از تمامی معلمان شاغل در آموزش و پرورش شهرستان سقز که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ مشغول به تدریس بودند و طبق آمار گرفته شده از کارشناس اداره مربوطه شامل ۸۰۰ نفر که ۳۵۱ نفر مرد و ۴۴۹ نفر زن بودند. با توجه به جدول مورگان و بر اساس حجم جامعه، حجم نمونه ۳۰۰ نفر شد. روش نمونه‌گیری بکار گرفته شده از نوع

طبقه‌ای (با رعایت نسبت زن و مرد) بود که ۱۶۸ نفر زن و ۱۳۲ نفر مرد به نسبت جمعیت انتخاب شدند. با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای متناسب سهم جنسیتی درون هر مقطع محاسبه گردید. سپس بر اساس فهرست مدارس، انتخاب تصادفی معلمان داخل هر طبقه انجام شد. از نمونه زنان ۶۸ نفر از معلمان دوره ابتدایی و ۵۲ نفر از دبیران دوره متوسطه اول و ۴۸ نفر از دبیران دوره متوسطه دوم می‌باشند و از نمونه مردان ۴۶ نفر از بین معلمان ابتدایی و ۴۴ نفر از دبیران دوره متوسطه اول و ۴۲ نفر نیز از دبیران متوسطه دوم انتخاب شده‌اند. برای گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. در این پژوهش ضمن در نظر گرفتن همه اصول اخلاقی پژوهش، بیانه‌ی اخلاقی پژوهشی هلسینکی نیز رعایت گردید و همه مشارکت‌کنندگان با رضایت خود در پژوهش شرکت نمودند. ابزارهای پژوهش در ادامه بررسی شده است:

پرسشنامه سبک تدریس گراشا (۱۹۹۶): پرسشنامه مذکور یک ابزار خود گزارش-دهی است که حاوی ۴۰ عبارت و دارای پنج سبک تدریس مدل شخصی تسهیلگری، قضاوت، اقتدارگرا و تعاملی است. هر سبک دارای گویه‌هایی است و هر یک از گویه‌ها بر پایه یک مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت درجه‌های کاملاً موافقم (با نمره ۵) تا کاملاً مخالفم (با نمره یک) ساخته شده‌اند و پاسخ‌دهنده یکی از درجه‌ها را برای پاسخ خود انتخاب می‌کند. روش نمره‌دهی این پرسشنامه به این صورت است که مجموع نمره پاسخ‌دهنده در هر سبک جمع می‌شود و سپس سبکی که نمره پاسخ‌دهنده در آن بیشتر است، سبک تدریس غالب پاسخ‌دهنده محسوب می‌شود. برای سنجش پایایی این پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شده که مقدار آن محاسبه شده است که مقدار آلفای کرونباخ در مؤلفه‌های شخصی، تسهیلگری، قضاوت، اقتدارگرایی و تعامل به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۸۱، ۰/۸۶، ۰/۸۶ و ۰/۸۱ به دست آمده و آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۸ به دست آمده که نشان از پایایی این پرسشنامه است. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه شده است که مقدار آلفای کرونباخ در مؤلفه‌های شخصی، تسهیلگری، قضاوت، اقتدارگرایی و تعامل به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۸۵، ۰/۸۹، ۰/۸۳ و ۰/۸۸ به دست آمده و آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۳ به دست آمد.

پرسشنامه سه‌گانه تاریک شخصیت (جنسیون و ویستر ۲۰۱۰): پرسشنامه سه‌گانه تاریک شخصیت توسط Jonason, Webster and (2010) تهیه شده و شامل سه خرده مقیاس: خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی است. این پرسشنامه دارای ۱۲ سؤال بوده و هدف آن سنجش صفات سه‌گانه تاریک شخصیت (خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی) است. نمره‌گذاری پرسشنامه به صورت طیف پنج نقطه‌ای است. برای به دست آوردن امتیاز مربوط به هر پرسشنامه، مجموعه امتیازات مربوط به تک‌تک سؤالات آن پرسشنامه باهم محاسبه می‌شود. در پژوهش Yousefi and Piri (1395) روایی صوری و محتوای این مقیاس با استفاده از نظر اساتید مورد تأکید قرار گرفته است. برای ارزیابی روایی ملاکی پرسشنامه دوجین کثیف، از پرسشنامه شخصیت خودشیفته نسخه ۱۶ گوی‌های، مقیاس جامعه‌ستیزی نسخه کوتاه پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا و همچنین پرسشنامه ماکیاولیسم استفاده شد. نتایج حاکی از تأیید روایی ملاکی این مقیاس بود. پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۱ به دست آمد. به منظور افزایش دقت اندازه‌گیری، علاوه بر آلفای کرونباخ، مک‌دانلد آمگا و پایایی ترکیبی برای همه مقیاس‌ها محاسبه شد که در بازه ۰/۷۴ تا ۰/۷۳ قرار داشت و معیار حداقل ۰/۰۷ را تأمین کرد (Trizano-Hermosilla & Alvarado, 2016).

پرسشنامه قدرت ایگو (مارک استروم، ۱۹۹۷): پرسشنامه قدرت ایگو مارک استرومدر دو نسخه ۳۲ سؤالی است که دارای ۸ زیرمقیاس شامل امید، خواسته، هدف، شایستگی و وفاداری، عشق، مراقبت و خرد است. عبارت پرسشنامه قدرت ایگو مارکستروم بر روی یک مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت به صورت کاملاً با من مطابق است نمره ۵- کمی با من مطابق است نمره ۴- نظری ندارم نمره ۳- کمی با من مطابق است نمره ۲- و اصلاً با من مطابق نیست نمره یک -نمره‌گذاری شده است. نمره بالا در این آزمون به معنی سطح بالای قدرت ایگو است، نمره فرد در این پرسشنامه از حاصل جمع نمره فرد در سؤالات به دست می‌آید. روایی صوری و محتوایی و سازه پرسشنامه قدرت ایگو مورد تأیید قرار گرفته است. پایایی

پرسشنامه قدرت ایگو با روش آلفای کرونباخ ۰/۶۸ گزارش شده است. پایایی این ابزار بر روی نمونه ایرانی برابر ۰/۹۱ و پایایی دو نیمه سازی آن برابر ۰/۷۷ گزارش شده است. در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه قدرت ایگو با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمد.

پرسشنامه باورهای معرفت‌شناختی (شومر ۱۹۹۰): پرسشنامه باورهای معرفت‌شناختی در سال ۱۹۹۰ توسط شومر ساخته شد. در مطالعه خرده مقیاس‌ها پنج خرده مقیاس یا مؤلفه را مطرح کرد: از این ۵ بعد معرفت‌شناختی، سه بعد به خرد و دانش (ساختار، قطعیت و منبع) و دو بعد دیگر (کنترل و سرعت) به اکتساب دانش مربوط می‌شد. شومر برای هر یک از این ابعاد یک مجموعه سؤال تهیه کرده بود که در ۱۲ خرده مقیاس گروه‌بندی شده بودند. برخی از ابعاد معرفت‌شناختی به یک خرده مقیاس و برخی دیگر به دو یا سه خرده‌مقیاس اشاره دارند. این پرسشنامه لیکرت ۵ درجه‌ای نمره‌گذاری شده است. در پژوهش رضایی (۱۳۸۹) برای بررسی روایی سازه از تحلیل عاملی برای رسیدن به ساختار عاملی مناسب استفاده شد. همبستگی منفی نمره سؤال کل آزمون و ۱۶ سال به علت همبستگی کمتر از ۰/۱ نمره سؤال، کل آزمون، جمعاً ۲۷ سؤال از تحلیل‌های بعدی حذف شدند. با استفاده از روش مؤلفه‌های اصلی، تحلیل عاملی برای ۳۶ سؤال باقیمانده انجام گرفت. پایایی پرسشنامه باورهای معرفت‌شناختی در این پژوهش با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۷ گزارش به دست آمد.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی استفاده شد که با استفاده از نرم‌افزار SPSS 26 انجام گرفت. پرسشنامه‌هایی که ناقص بودند و یا بدون دقت پاسخ داده شده بودند، کنار گذاشته شدند.

یافته‌ها

از نظر ویژگی‌های جمعیت شناختی ۵۶ درصد پاسخ‌دهندگان را زنان و ۴۴ درصد را مردان تشکیل می‌دهند. ۴۷،۸ درصد پاسخ‌گویان دارای سابقه خدمت زیر ۱۰ سال و ۲۲،۳ درصد دارای سابقه بین ۱۰ تا ۲۰ سال ۲۸،۶ درصد دارای سابقه ۲۰ تا ۳۰ سال و ۱ درصد دارای سابقه بالای ۳۰ سال می‌باشند. ۲،۷ درصد از پاسخ‌گویان دارای مدرک تحصیلی دیپلم و ۲۰،۹ دارای مدرک فوق‌دیپلم و ۵۴،۵ درصد دارای مدرک لیسانس ۲۰،۹ درصد دارای مدرک فوق‌لیسانس و ۰،۷ درصد دارای مدرک دکترا (یا دانشجوی دکترا) می‌باشند. می‌توان گفت بیشترین جمعیت پاسخگویان دارای مدرک تحصیلی لیسانس می‌باشند. ۲۱،۹ درصد پاسخگویان در رشته علوم انسانی ۲۷،۶ درصد در رشته علوم تجربی. ۲۲،۳ درصد در رشته ریاضی فیزیک و ۱۵ درصد در رشته فنی و حرفه‌ای ۱۳ درصد در سایر رشته‌های تحصیلی درس خوانده‌اند. به عبارتی بیشترین جمعیت پاسخگویان در رشته تجربی تحصیل کرده‌اند.

در جدول ۱. میانگین- انحراف معیار و واریانس متغیرهای به‌کاررفته در پژوهش حاضر به نمایش گذاشته شده است.

جدول ۱. میانگین- انحراف معیار و واریانس متغیرها

متغیرها	سبک تدریس	معرفت‌شناختی	قدرت ایگو	سه‌گانه تاریک شخصیت
میانگین	۳/۶۸	۳/۲۷۲	۳/۳۷	۱/۰۹
انحراف معیار	۰/۶۷۸	۰/۹۶	۰/۶۳۸	۰/۹۱۸
واریانس	۰/۵۱۴	۱/۰۱	۰/۵۷۶	۰/۸۴۲

همان‌طور که جدول بالا نشان می‌دهد مقدار میانگین در متغیر سبک تدریس، معرفت‌شناختی، قدرت ایگو و سه‌گانه تاریک شخصیت به ترتیب ۳/۳۷، ۳/۲۷۲، ۱/۰۹. متغیر سبک تدریس و سه‌گانه تاریک شخصیت به ترتیب دارای بیشترین و کمترین میانگین است.

برای بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگراف اسمیرنوف استفاده شده است و داده‌های به‌دست‌آمده در جدول ۲. به نمایش گذاشته شده است.

جدول ۲. بررسی نرمال بودن داده‌ها با کولموگروف اسمیرنوف و شاپیرو-ویلکز

آزمون نرمال بودن						
کولموگروف-اسمیرنوف			شاپیرو ویلکز			
آماره	df	Sig	آماره	df	Sig	
سبک تدریس	۲۹۹	۰/۰۶۱	۰/۷۷۱	۲۹۹	۰/۶۰۹	
قدرت ایگو	۲۹۹	۰/۰۶۷	۰/۸۸۵	۲۹۹	۰/۶۰۸	
باورهای معرفت‌شناختی	۲۹۹	۰/۰۶۹۰	۰/۹۵۹	۲۹۹	۰/۶۰۱	
سه‌گانه تاریک شخصیت	۲۹۹	۰/۰۶۰	۰/۹۲۱	۲۹۹	۰/۶۰۷	

طبق یافته‌ها سطح معناداری برای متغیر سبک تدریس معلمان برای آزمون کولموگراف اسمیرنوف برابر $S=0/061$ و برای آزمون شاپیرو برابر $S=0/609$ برای قدرت ایگو هم برای آزمون کولموگروف اسمیرنوف برابر $S=0/069$ و برای آزمون شاپیرو برابر $S=0/608$ است. و برای متغیر باورهای معرفت‌شناختی $S=0/609$ آزمون کولموگروف اسمیرنوف برابر و برای آزمون شاپیرو برابر $S=0/601$ است. و برای متغیر سه‌گانه تاریک شخصیت کولموگروف اسمیرنوف برابر $S=0/060$ و برای آزمون شاپیرو برابر $S=0/607$ است. این یافته‌ها بدین معنا است که متغیر توزیع داده‌ها در بین این متغیرها نرمال است. که سطح معناداری‌شان از $0/05$ بیشتر است. آزمون شاپیرو-ویلکز برای باقیمانده‌ها غیرمعنادار بود و نمودار Q-Q توزیع نرمال را تأیید کرد؛ شاخص دوربین-واتسون بین $1/82$ و $2/05$ قرار داشت که بیانگر نبود خودهمبستگی است؛ مقادیر VIF بین $1/12$ تا $2/31$ و تلورانس بالاتر از $0/4$ بود، بنابراین چندخطی مشاهده نشد.

فرضیه فرعی ۱: سبک تدریس معلمان را بر اساس سه‌گانه تاریک شخصیت می‌توان پیش‌بینی کرد.

برای آزمودن این فرضیه از آزمون ضریب همبستگی پیرسون که در جدول (۳) ارائه شده است استفاده شد.

جدول ۳. آزمون همبستگی پیرسون سه‌گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و معرفت‌شناختی با رویکرد تدریس معلمان

		سه‌گانه تاریک شخصیت		
		ضریب همبستگی پیرسون	قدرت ایگو	معرفت‌شناختی
مدل شخصی	ضریب همبستگی پیرسون	-۰/۵۷	۰/۵۸	۰/۵۶
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱
	تعداد معتبر	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰
تسهیلگری	ضریب همبستگی پیرسون	-۰/۵۶	۰/۵۶	-۰/۵۵
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱
	تعداد معتبر	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰
سبک تدریس	ضریب همبستگی پیرسون	-۰/۵۵	۰/۵۷	-۰/۵۷
	سطح معناداری	۰/۰۱	1۰/۰۰	۰/۰۲
	تعداد معتبر	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰
اقتدارگرا	ضریب همبستگی پیرسون	-۰/۵۵	۰/۵۹	-۰/۵۷
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱
	تعداد معتبر	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰
تعاملی	ضریب همبستگی پیرسون	-۰/۶۵	۰/۵۵	۰/۶۴
	سطح معناداری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱
	تعداد معتبر	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰

همان طوری که جدول فوق نشان می‌دهد، نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون بیانگر آن است که با سطح اطمینان ۹۹ درصد و سطح خطای کمتر از ۱ درصد رابطه معنادار و منفی میان متغیر سه‌گانه تاریک شخصیت و مؤلفه‌های آن با سبک تدریس معلمان وجود دارد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که سه‌گانه تاریک شخصیت با سبک تدریس معلمان

شهرستان سقز رابطه منفی و معنادار دارد.

فرضیه فرعی دوم: رویکرد تدریس معلمان را بر اساس قدرت ایگو می توان پیش بینی کرد.

همان طوری که جدول (۳) نشان می دهد، نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون بین قدرت ایگو و روش تدریس بیانگر آن است که با سطح اطمینان ۹۹ درصد و سطح خطای کمتر از ۱ درصد رابطه معناداری و مثبت میان متغیر قدرت ایگو و سبک تدریس معلمان وجود دارد. هر چه ضریب همبستگی به سمت عدد یک میل کند (مثبت یا منفی) رابطه قوی تر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین، قدرت ایگو و سبک تدریس معلمان شهرستان سقز رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

فرضیه فرعی سوم: رویکرد تدریس معلمان را بر اساس باورهای معرفت شناختی می توان پیش بینی کرد.

همان طوری که جدول (۳) نشان می دهد، نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون بیانگر آن است که با سطح اطمینان ۹۹ درصد و سطح خطای کمتر از ۱ درصد رابطه معناداری و مثبت میان متغیر باورهای معرفت شناختی و سبک تدریس معلمان وجود دارد. بنابراین می توان نتیجه گرفت که باورهای معرفت شناختی با سبک تدریس معلمان شهرستان سقز رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

برای حذف اثر متغیرهای مداخله گر، مدل های رگرسیون به صورت سلسله مراتبی اجرا شد؛ در گام اول جنسیت، سابقه، سطح تحصیلات و مقطع تدریس وارد شدند و در گام دوم متغیرهای اصلی (سه گانه تاریک، قدرت ایگو، باورهای معرفت شناختی) اضافه گردیدند.

فرضیه کلی پژوهش: از طریق سه گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی می توان سبک تدریس معلمان را پیش بینی کرد.

جدول ۴. آزمون رگرسیون سه گانه تاریک شخصیت و قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی بر مؤلفه مدل شخصی از سبک تدریس

مدل	ضرایب استاندارد		t	سطح معناداری
	ضرایب غیراستاندارد	خطای، انحراف استاندارد		
	B			
سه گانه تاریک شخصیت	-۰/۱۰۲	۰/۲۷	-۰/۱۰۱	۰/۲۵۱
	-۰/۱۱۶	۰/۳۴	-۰/۱۱۴	۰/۱۱۷
	-۰/۱۲۹	۰/۵۱	-۰/۱۷۴	۰/۳۱۴
قدرت ایگو	۰/۱۳۵	۰/۰۵۷	۰/۱۳۴	۰/۹۱۲
باورهای معرفت شناختی	۰/۱۸۰	۰/۱۶۴	۰/۳۴۳	۰/۷۸۱

به منظور بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی با مؤلفه مدل شخصی از سبک تدریس از تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج جدول ۴. نشان دهنده آن است که مؤلفه های سه گانه تاریک شخصیت: خودشیفتگی - ماکیاولیسم - جامعه ستیزی به ترتیب با بتای (۰/۱۰۲، -۰/۱۱۶، -۰/۱۲۹) با مدل شخصی از سبک تدریس معلمان رابطه منفی و معنادار داشت. مؤلفه های قدرت ایگو با مدل شخصی سبک تدریس معلمان به ترتیب امید - خواسته - هدف - شایستگی - وفاداری - عشق - مراقبت - خرد به ترتیب با بتای (۰/۱۰۹، -۰/۱۰۶، -۰/۱۵۴، -۰/۱۳۱، ۰/۱۴۷، -۰/۱۳۲، -۰/۱۰۶، ۰/۱۲۱) رابطه مثبت و معنادار با مدل شخصی از سبک تدریس داشته و همچنین مؤلفه های باورهای معرفت شناختی به ترتیب ساده بودن دانش - قطعیت دانش - توانایی ذاتی در یادگیری - یادگیری سریع - خاص بودن دانش به ترتیب با بتای (۰/۱۰۴، ۰/۱۳۱، ۰/۱۶۴، ۰/۱۳۱، ۰/۱۷۱) با مؤلفه مدل شخصی متغیر سبک تدریس رابطه مثبت و معنادار داشته است. می توان اظهار داشت که فرض صفر تأیید شده و از بین مؤلفه های قدرت ایگو، عشق و از بین مؤلفه های باورهای معرفت شناختی ساده بودن دانش بیشترین رابطه مثبت و معنادار را با مؤلفه مدل شخصی

سبک تدریس معلمان داشته و در متغیر سه گانه تاریک شخصیت مؤلفه خودشیفتگی با سبک تدریس رابطه منفی و معنادار داشته است.

جدول ۵. آزمون رگرسیون سه گانه تاریک شخصیت و قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی بر مؤلفه تسهیلگری از سبک تدریس

مدل	ضرایب استاندارد			t	سطح معناداری
	خطای انحراف استاندارد	ضرایب غیر استاندارد	بتا		
سه گانه تاریک شخصیت	۰/۲۷	- ۰/۱۰۲	- ۰/۱۰۱	۰/۲۵۱	۰/۰۲۱
	۰/۳۴	- ۰/۱۱۶	- ۰/۱۱۴	۰/۱۱۷	۰/۲۰
	۰/۵۱	- ۰/۱۲۹	- ۰/۱۷۴	۰/۳۱۴	۰/۰۱۸
قدرت ایگو	۰/۰۴۶	۰/۱۳۵	۰/۱۳۵	۰/۹۲۵	۰/۰۱۲
باورهای معرفت شناختی	۰/۱۷۴	۰/۱۷۱	۰/۳۴۱	۰/۷۸۰	۰/۰۵

به منظور بررسی تأثیر سه گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی بر مؤلفه تسهیلگری از سبک تدریس از تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد.

نتایج جدول ۵. نشان دهنده آن است که مؤلفه های سه گانه تاریک شخصیت به ترتیب خودشیفتگی- ماکیاولیسم- جامعه ستیزی به ترتیب با بتای (۰/۱۰۲، - ۰/۱۱۶، - ۰/۱۲۹) با تسهیلگری از سبک تدریس معلمان رابطه منفی و معنادار داشته است. مؤلفه های قدرت ایگو با مدل شخصی سبک تدریس معلمان به ترتیب امید- خواسته- هدف- شایستگی- وفاداری- عشق- مراقبت- خرد به ترتیب با بتای (۰/۱۰۴، ۰/۱۴۹، ۰/۱۴۸، ۰/۱۱۸، ۰/۱۱۱، ۰/۱۱۶، ۰/۱۲۰، ۰/۱۰۲) رابطه مثبت و معنادار با تسهیلگری از سبک تدریس داشته و همچنین مؤلفه های باورهای معرفت شناختی به ترتیب ساده بودن دانش- قطعیت دانش- توانایی ذاتی در یادگیری- یادگیری سریع- خاص بودن دانش به ترتیب با بتای (۰/۱۹۹، ۰/۱۶۸، ۰/۱۰۳، ۰/۱۲۰، ۰/۱۰۴) با مؤلفه تسهیلگری متغیر سبک تدریس رابطه مثبت و معنادار داشته است. می توان اظهار داشت که فرض صفر تأیید شده و از بین مؤلفه های قدرت ایگو، مراقبت و مؤلفه های باورهای معرفت شناختی خاص بودن دانش بیشترین رابطه مثبت و معنادار را با مؤلفه تسهیلگری سبک تدریس معلمان داشته و سه گانه تاریک شخصیت مؤلفه جامعه ستیزی با سبک تدریس رابطه منفی و معنادار داشته است.

جدول ۶. آزمون رگرسیون سه گانه تاریک شخصیت و قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی بر مؤلفه قضاوت از سبک تدریس

مدل	ضرایب استاندارد			t	سطح معناداری
	خطای انحراف استاندارد	ضرایب غیر استاندارد	بتا		
سه گانه تاریک شخصیت	۰/۲۸	- ۰/۱۰۶	- ۰/۱۸۴	- ۲/۱۱۴	۰/۰۳
	۰/۳۶	- ۰/۱۴۹	- ۰/۱۴۰	- ۱/۳۵۵	۰/۰۱۷
	۰/۳۳	- ۰/۱۰۷	- ۰/۲۰	- ۰/۲۱۵	۰/۰۸
قدرت ایگو	۰/۰۴۵	۰/۱۶۸	۰/۰۸۷	۱/۵۱۴	۰/۰۶
	۰/۰۳۷	۰/۱۱۵	۰/۰۲۴	۰/۴۰۳	۰/۶۸۷
	۰/۰۳۹	۰/۱۰۶	۰/۰۰۹	۰/۱۵۷	۰/۸۷۵
	۰/۰۳۱	۰/۱۸۵	۰/۱۵۹	۲/۷۳۲	۰/۰۰۷
	۰/۰۳۹	۰/۱۰۵	۰/۰۰۷	۰/۱۲۲	۰/۰۰۳
	۰/۰۳۱	۰/۱۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۲۲	۰/۰۷
	۰/۰۳۹	۰/۱۶۹	۰/۸۲۱	۲/۳۶۱	۰/۰۰۱

مدل	سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد		ضرایب غیراستاندارد	
			بتا	خطای انحراف استاندارد	B	
باورهای معرفت‌شناختی	۰/۰۸	۰/۲۲۲	۰/۰۱۳	۰/۱۱۴	۰/۱۰۸	خرد
	۰/۰۵	۰/۱۳۵	۰/۰۰۸	۰/۴۹	۰/۱۰۶	ساده بودن دانش
	۰/۰۵	۰/۱۴۰	۰/۶۹	۰/۰۴۷	۰/۱۵۴	قطعیت دانش
	۰/۴	۰/۱۶۱	۰/۱۳۷	۰/۱۳۲	۰/۱۵۳	توانایی ذاتی در یادگیری
	۰/۰۳	۰/۳۵۵	۰/۳۳۱	۰/۱۴۱	۰/۱۸۷	یادگیری سریع
	۰/۰۳	۰/۲۱۵	۰/۳۲۷	۰/۱۰۶	۰/۱۷۸	خاص بودن دانش

به‌منظور بررسی رابطه سه‌گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی با مؤلفه قضاوت از سبک تدریس معلمان از تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج جدول فوق نشان‌دهنده آن است که مؤلفه‌های سه‌گانه تاریک شخصیت به ترتیب خودشیفتگی- ماکیاولیسم- جامعه‌ستیزی به ترتیب با بتای (۰/۱۰۷-، ۰/۱۴۹-، ۰/۱۰۶-) با مؤلفه قضاوت از سبک تدریس معلمان رابطه منفی و معنادار داشته است. مؤلفه‌های قدرت ایگو با قضاوت از سبک تدریس معلمان به ترتیب امید-خواسته-هدف-شایستگی-وفاداری-عشق-مراقبت-خرد به ترتیب با بتای (۰/۱۸۵، ۰/۱۰۵، ۰/۱۰۱، ۰/۱۶۹، ۰/۱۰۸) رابطه مثبت و معنادار با سبک تدریس داشته و همچنین مؤلفه‌های باورهای معرفت‌شناختی به ترتیب ساده بودن دانش-قطعیت دانش-توانایی ذاتی در یادگیری-یادگیری سریع-خاص بودن دانش با بتای (۰/۱۰۶، ۰/۱۵۴، ۰/۱۵۳، ۰/۱۸۷، ۰/۱۷۸) با مؤلفه قضاوت از متغیر سبک تدریس رابطه مثبت و معنادار داشته است. می‌توان گفت که فرض صفر تأیید شده و از بین مؤلفه‌های قدرت ایگو، شایستگی و از مؤلفه‌های باورهای معرفت‌شناختی، یادگیری سریع بیشترین رابطه مثبت و معنادار را با مؤلفه قضاوت از سبک تدریس معلمان داشته و از سه‌گانه تاریک شخصیت مؤلفه خودشیفتگی با سبک تدریس رابطه منفی و معنادار داشته است.

جدول ۷. آزمون رگرسیون سه‌گانه تاریک شخصیت و قدرت ایگو و باورهای معرفت‌شناختی بر مؤلفه اقتدارگرا از سبک تدریس

مدل	سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد		ضرایب غیراستاندارد	
			بتا	خطای انحراف استاندارد	B	
سه‌گانه تاریک شخصیت	۰/۰۲۱	-۰/۴۱۹	-۰/۲۱۳	۰/۰۶۹	-۰/۱۱۷	خودشیفتگی
	۰/۰۶	-۰/۲۷۳	-۰/۰۲۴	۰/۰۷۶	-۰/۱۲۷	ماکیاولیسم
	۰/۰۱۴	-۰/۸۴۵	-۰/۱۷۲	۰/۰۷۰	-۰/۱۲۹	جامعه‌ستیزی
قدرت ایگو	۰/۰۱۲	۱/۰۹	۰/۰۶۴	۰/۰۹۴	۰/۱۰۳	امید
	۰/۰۱۱	۰/۸۶۸	۰/۰۵۲	۰/۰۷۹	۰/۱۶۸	خواسته
	۰/۰۱	۰/۱۵۷	۰/۰۱۰	۰/۰۸۲	۰/۱۱۴	هدف
	۰/۰۱	۱/۶۹۷	۰/۱۰۰	۰/۰۶۶	۰/۱۱۱	شایستگی
	۰/۱	۰/۳۷۲	۰/۰۲۲	۰/۰۸۲	۰/۱۳۱	وفاداری
	۰/۰۱	۱/۳۴۷	۰/۰۸۲	۰/۰۸۲	۰/۱۱۵	عشق
	۰/۱۰	۰/۶۹۰	۰/۲۴۳	۰/۲۴۱	۰/۱۶۶	مراقبت
	۰/۰۲	۱/۸۵	۰/۱۱۱	۰/۰۷۹	۰/۱۴۶	خرد
	۰/۰۵			۰/۰۹۰	۰/۱۱۲	ساده بودن دانش
باورهای معرفت‌شناختی	۰/۰۵	۱/۸۴	۰/۰۷۳	۰/۱۰۰	۰/۱۰۵	قطعیت دانش
	۰/۴	۰/۰۴۸	۰/۰۰۳	۰/۲۷۳	۰/۱۵۳	توانایی ذاتی در یادگیری
	۰/۰۳	۰/۵۲۴	۰/۰۶۵	۰/۰۷۹	۰/۱۵۷	یادگیری سریع
	۰/۰۳	۰/۸۷۷	۰/۲۷۳	۰/۰۹۰	۰/۱۹۲	خاص بودن دانش

به منظور بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی با مؤلفه اقتدارگرا از سبک تدریس معلمان از تحلیل رگرسیون چندمتغیره استفاده شد. نتایج جدول فوق نشان دهنده آن است که مؤلفه های سه گانه تاریک شخصیت به ترتیب خودشیفتگی- ماکیاولیسم- جامعه ستیزی به ترتیب با بتای (۰/۱۱۷، -۰/۱۲۷، -۰/۱۲۹) با مؤلفه های اقتدارگرا از سبک تدریس معلمان تأثیر منفی و معنادار داشته است. مؤلفه های قدرت ایگو با سبک تدریس معلمان به ترتیب امید-خواسته-هدف-شایستگی-وفاداری-عشق-مراقبت-خرد به ترتیب با بتای (۰/۱۶۸، ۰/۱۱۴، ۰/۱۱۱، ۰/۱۳۱، ۰/۱۱۵، ۰/۱۶۶، ۰/۱۴۶) رابطه مثبت و معنادار با مؤلفه اقتدارگرا از سبک تدریس داشته و همچنین مؤلفه های باورهای معرفت شناختی به ترتیب ساده بودن دانش-قطعیت دانش-توانایی ذاتی در یادگیری-یادگیری سریع- خاص بودن دانش با بتای (۰/۱۱۲، ۰/۱۰۵، ۰/۱۵۳، ۰/۱۵۷، ۰/۱۹۲) با مؤلفه اقتدارگرا متغیر سبک تدریس رابطه مثبت و معنادار داشت. می توان اظهار داشت که فرض صفر تأیید شده و از بین مؤلفه های قدرت ایگو، خواسته و مؤلفه های باورهای معرفت شناختی خاص ساده بودن دانش بیشترین رابطه را با مؤلفه اقتدارگرا از سبک تدریس معلمان داشته و از سه گانه تاریک شخصیت، مؤلفه خودشیفتگی با سبک تدریس رابطه منفی و معنادار است.

جدول ۸. آزمون رگرسیون سه گانه تاریک شخصیت و قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی بر مؤلفه تعاملی از سبک تدریس

مدل	سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد		ضرایب غیراستاندارد	
			بتا	خطای. انحراف استاندارد	B	
سه گانه تاریک شخصیت	۰/۰۲۱	-۰/۰۹۰	-۰/۰۰۸	۰/۰۶۰	-۰/۱۰۴	خودشیفتگی
	۰/۲۰	-۱/۹۴	-۰/۲۰۶	۰/۰۷۸	-۰/۱۴۹	ماکیاولیسم
	۰/۰۱۸	-۱/۴۴	-۰/۲۸۸	۰/۰۷۸	-۰/۱۷۱	جامعه ستیزی
قدرت ایگو	۰/۰۱۲	۰/۳۵۹	۰/۰۸۲	۰/۰۵۹	۰/۱۳۲	امید
	۰/۰۱	۰/۸۱۵	۰/۰۴۹	۰/۰۷۹	۰/۱۶۴	خواسته
	۰/۱۰	۰/۸۳۵	۰/۰۵۱	۰/۰۸۲	۰/۱۶۹	هدف
	۰/۰۱	۰/۴۰۶	۰/۰۲۴	۰/۰۶۶	۰/۱۲۷	شایستگی
	۰/۱	۱/۵۸۷	۰/۰۹۵	۰/۰۸۳	۰/۱۳۱	وفاداری
	۰/۰۱	۰/۳۸۳	۰/۰۲۳	۰/۰۸۳	۰/۱۳۲	عشق
	۰/۱۰	۰/۴۴۵	۰/۱۵۲	۰/۲۴۲	۰/۱۰۸	مراقبت
	۰/۰۲	۰/۹۳۵	۰/۰۵۶	۰/۰۷۹	۰/۱۷۴	خرد
	۰/۰۵	۰/۵۷۴	۰/۰۱۷	۰/۰۹۰	۰/۱۲۶	ساده بودن دانش
باورهای معرفت شناختی	۰/۰۵	۰/۲۳۵	۰/۱۴۳	۰/۱۰۰	۰/۱۳۲	قطعیت دانش
	۰/۴	۰/۷۰۰	۰/۰۸۴	۰/۲۸۰	۰/۱۹۶	توانایی ذاتی در یادگیری
	۰/۰۳	۰/۲۲۳	۰/۰۷۰	۰/۰۶۵	۰/۱۴۸	یادگیری سریع
	۰/۰۳	۰/۳۷۴	۰/۱۵۳	۰/۷۸	۰/۱۷۸	خاص بودن دانش

به منظور بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت، قدرت ایگو و باورهای معرفت شناختی با مؤلفه تعاملی از سبک تدریس معلمان از تحلیل رگرسیون چندمتغیره استفاده شد. نتایج جدول فوق نشان دهنده آن است که مؤلفه های سه گانه تاریک شخصیت به ترتیب خودشیفتگی- ماکیاولیسم- جامعه ستیزی به ترتیب با بتای (۰/۱۰۴، -۰/۱۴۹، -۰/۱۷۱) با مؤلفه تعاملی از سبک تدریس معلمان رابطه منفی و معنادار داشته است. مؤلفه های قدرت ایگو با سبک تدریس معلمان به ترتیب امید-خواسته-هدف-شایستگی-وفاداری-عشق-مراقبت-خرد به ترتیب با بتای (۰/۱۳۲، ۰/۱۶۴، ۰/۱۶۹، ۰/۱۲۷، ۰/۱۳۱، ۰/۱۰۸، ۰/۱۳۲، ۰/۱۷۴) رابطه مثبت و معنادار با مؤلفه های تعاملی از سبک تدریس داشته و همچنین مؤلفه های باورهای معرفت شناختی به ترتیب ساده بودن دانش-قطعیت دانش-توانایی ذاتی در یادگیری-یادگیری سریع-

خاص بودن دانش با بتای (۰/۱۲۶، ۰/۱۳۲، ۰/۱۹۶، ۰/۱۴۸، ۰/۱۷۸) با مؤلفه تعاملی از متغیر سبک تدریس رابطه مثبت و معنادار داشته است. می‌توان اظهار داشت که فرض صفر تأیید شده و از بین مؤلفه‌های قدرت ایگو، خرد و مؤلفه‌های باورهای معرفت‌شناختی توانایی ذاتی در یادگیری بیشترین رابطه معنادار را با مؤلفه تعاملی از سبک تدریس معلمان داشته و از سه گانه تاریک شخصیت مؤلفه خودشیفتگی با سبک تدریس رابطه منفی و معنادار داشته است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که رابطه معنادار و منفی میان متغیر سه‌گانه تاریک شخصیت و مؤلفه‌های آن با سبک تدریس معلمان وجود دارد. از مؤلفه‌های سه‌گانه تاریک شخصیت مؤلفه خودشیفتگی با تسهیلگری، مؤلفه ماکیاولیسم با اقتدارگرا و مؤلفه جامعه‌ستیزی با قضاوت رابطه‌ای نسبتاً قوی‌تر نشان دادند. نتایج بیانگر این بود که سه‌گانه تاریک شخصیت با سبک تدریس معلمان رابطه منفی و معنادار داشت. این یافته با پژوهش‌های نظری و همکاران (۱۳۹۶) عبدی و همکاران (۱۳۹۵) رسایی و همکاران (۱۳۹۰) همسو و با پژوهش محدث اردبیلی و همکاران (۲۰۲۱) ایمر و همکاران (۱۳۹۶) عقلی و همکاران (۱۳۹۵) ناهم‌سو است. سازوکار توضیحی این یافته، همسو با نظریه خودمختاری است؛ افراد با پروفایل تاریک تمایل به راهبردهای کنترل بیرونی دارند، لذا سبک‌های تعاملی را تضعیف می‌کنند (Deci & Ryan, 2017; Paulhus & Williams, 2002).

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که تدریس و سبک برقراری ارتباط و تعامل کلاسی در اصل یک فرایند ارتباطی است که تحت تأثیر ویژگی‌های شخصیتی و روان‌شناختی افراد قرار می‌گیرد. ویژگی‌های شخصیتی و روان‌شناختی افراد بر نحوه رفتار، چگونگی تفکر، روش مدیریت کلاس درس، نحوه ارزشیابی، میزان درگیری فراگیران، درصد توجه به محتوا و نوع روش‌های مواجهه با دانش‌آموزان توسط معلم را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از میان سبک‌های مختلف تدریس، سبک‌های تسهیلگری و اقتدارگرا و قضاوتی نسبت به سایر سبک‌ها می‌توانند تحت تأثیر سه‌گانه تاریک شخصیت (خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی) قرار گیرند. به عبارتی می‌توان گفت که افراد خودشیفته که نیازمند توجه و تحسین و لطف و یا داشتن جایگاه و منزلت خاصی هستند، به همین دلیل از سبک تسهیلگری بیشتر استفاده می‌کنند تا با تشویق دانش‌آموزان بخواهند بیشتر خود را در معرض توجه و تحسین قرار بدهند. صفات تاریک شخصیت، ویژگی‌های شخصیتی متمایز اما مرتبط هستند که دارای برخی ویژگی‌های مشترک مانند دست‌کاری، سازگاری کم، خودخواهی و عدم صداقت و همدلی می‌باشند (Lyons, 2019). معلمانی که بیشتر از مؤلفه ماکیاولیسم تأثیر می‌پذیرند، چون ذاتاً تمایل به تعریف و تمجید و رسیدن به خواسته‌های خود به هر قیمتی را دارند، از سبک اقتدارگرا که حاوی استانداردهای بالا و دادن بازخورد منفی به دانش‌آموزان است استفاده می‌کنند و معلمانی که ذاتاً سنگ دل، بی‌تفاوت یا بدبین هستند از سبک تدریس جامعه‌ستیزی بیشتر استفاده می‌کنند به صورتی که مقدار نظارت و توجه به دانش‌آموزان را کم و بیشتر شبیه به یک ارباب تا یاددهنده (معلم) رفتار می‌کنند.

نتایج حاصل از این پژوهش بیانگر آن است که رابطه مثبت و معناداری میان متغیر قدرت ایگو و سبک تدریس معلمان وجود دارد. مؤلفه امید در قدرت ایگو با مؤلفه اقتدارگرا از رویکرد تدریس بیشترین معناداری را دارا بود. همچنین مؤلفه خواسته از قدرت ایگو با اقتدارگرا از متغیر سبک تدریس، هدف از قدرت ایگو با قضاوت، از سبک تدریس و مؤلفه شایستگی از قدرت ایگو با تسهیلگری از سبک تدریس، و مؤلفه وفاداری با مدل شخصی و تسهیلگری و قضاوت و اقتدارگرا از سبک تدریس بیشترین معناداری را داشته است. مؤلفه عشق از قدرت ایگو یا اقتدارگرا و مؤلفه مراقبت با اقتدارگرا و مؤلفه خرد از قدرت ایگو با مدل شخصی از سبک تدریس بیشترین رابطه مثبت و معنادار را داشته‌اند. بررسی مؤلفه‌های قدرت ایگو و مؤلفه‌های سبک تدریس نشان بیانگر این است که بیشترین معناداری را با مؤلفه‌ای اقتدارگرا از سبک تدریس داشته‌اند. به‌طوری‌که، مؤلفه‌های (امید، خواسته، وفاداری، عشق، مراقبت) بیشترین رابطه مثبت را با مؤلفه اقتدارگرا از سبک تدریس معلمان داشته‌اند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بین، قدرت ایگو و سبک تدریس معلمان (بخصوص مؤلفه اقتدارگرا) رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. با توجه به اینکه پژوهش با این موضوع تاکنون صورت نگرفته در

مقایسه نتایج این فرضیه، از پژوهش‌هایی که مشابه با این پژوهش از ابزاری برای سنجش تأثیر قدرت ایگو و سبک تدریس یا در سایر موقعیت‌ها استفاده کرده بودند، استفاده شد. این یافته با پژوهش‌های سپاه منصور و همکاران (۱۳۹۹) خندقی و همکاران (۱۳۹۰) عینی و همکاران (۱۳۹۸) جمیل و همکاران (۱۳۹۴) پهلوان و همکاران (۱۳۹۸) همسو و احمدی و همکاران (۱۳۹۵) ناهم‌سو است. یافته‌های پژوهشی بیانگر این است که قدرت ایگو با مفهوم تنظیم هیجان معلم سازگار است؛ معلمان دارای ایگوی نیرومند می‌توانند میان اقتدار حرفه‌ای و حمایت عاطفی تعادل برقرار کنند (Gervone & Texer & Frenzel, 2018; Pervin, 2021).

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که قدرت ایگو به‌مثابه سیستم عقلانی و انسجام بخش شخصیت و رفتار انسان نقش به سزایی در ماهیت رفتارها و شیوه مواجهه انسان با خود و جهان پیرامونش را دارد. به عبارتی انسجام ایگو می‌تواند به انسجام بخشی رفتار و عملکرد انسان در هر موقعیت و شرایطی کمک بکند. در رابطه با قدرت ایگو گفته می‌شود که توانمندی خود انطباقی با خواسته‌های محیط بیرونی و سازگاری با خواسته‌های مشکل‌ساز محیطی افزایش می‌یابد. ناتوانایی فرد در پروراندن فرایندهای خود، مانند قضاوت و استدلال اخلاقی به تثبیت‌های پرخاشگری و آسیب روانی می‌انجامد (Cordoba & Gfellner, 2025). بر این اساس با توجه به این که سبک تدریس یک وضعیت ارتباطی است، قدرت و انسجام ایگو می‌تواند بر نحوه تعامل معلم با فراگیر و الگوهای ارتباطی به‌کاررفته توسط معلم تأثیر بگذارد. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده می‌توان گفت که رابطه‌ای نسبتاً قوی بین سبک تدریس اقتدارگرا و قدرت ایگو وجود دارد. به عبارتی می‌توان گفت معلمانی که استانداردهای بالاتری برای تدریس و شفافیت و وضوح در برنامه درسی دارند و همچنین منابع و مطالب بیشتر و به‌روزتری را برای تدریس در کلاس‌های درسی به کار می‌برند، از ایگوی قدرتمندی برخوردارند. فروید که می‌گوید: ایگو، یکی از ساختارهای سه‌گانه شخصیت است که باید هنگام انجام دادن وظایف شناختی و عقلانی‌اش، درخواست‌های مغایر و نامعقول نهاد و فرامن را در نظر بگیرد. علاوه بر خواسته‌های نهاد و فرامن، ایگو باید به ارباب سومی هم خدمت کند و آن، دنیای بیرونی است. بنابراین ایگو، مرتباً سعی می‌کند بین درخواست‌های کورکورانه و نامعقول نهاد و فرامن و درخواست‌های معقول دنیای بیرونی، سازش برقرار کند، موفقیت در انجام بهتر این کار مستلزم ایگویی قدرتمند است. بنابراین می‌توان گفت که قدرت ایگو در افراد با سبک تدریس اقتدارگرا، بیشتر به نظر می‌رسد.

نتایج دیگر پژوهش حاکی از آن است که رابطه مثبت و معناداری بین متغیر باورهای معرفت‌شناختی و سبک تدریس معلمان وجود دارد. به صورتی که سبک تدریس تعاملی در ارتباط با باورهای معرفت‌شناختی معلمان بیشترین میزان همبستگی را داشته است. این یافته با پژوهش‌های حسنی (۱۴۰۱) برزگر بفرویی (۱۳۹۴) راهنما و همکاران (۱۳۹۷) حمیدی و همکاران (۱۳۹۶) همسو و با پژوهش‌های معنوی‌پور و همکاران (۱۳۹۱) ناهم‌سو است.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت نظام باورها و جهان‌بینی و طرز نگرش انسان در مورد موضوعات و پدیده‌های جهان هستی به‌مثابه برنامه‌ای به رفتار و تعاملات او در عالم واقع جهت می‌دهد. به عبارت دیگر بنیان معرفت‌شناختی فرد و دریافت او از قوانین و هنجارهای حاکم بر طبیعت و جهان اجتماعی، هدایت‌کننده رفتار و کنش‌های او است. باورهای معرفت‌شناختی بر نوع تلقی ما از یادگیری و درک ارزش دانش و روش علمی تأثیر می‌گذارد. باورهای فرد درباره دانش و دانستن متضمن ابعادی است که هر یک را می‌توان به‌صورت پیوستاری ترسیم کرد. نتایج این تحقیق بیانگر این است که معلمانی که در سبک تدریس خود بیشتر به واقعیت‌ها، مفاهیم، تخصص و وجود رابطه درست بین معلم و شاگرد اهمیت می‌دهند، از باورهای معرفت‌شناختی بالاتری برخوردارند و در نتیجه از تدریس خود بهره بیشتری می‌گیرند. معلمانی که دانش را ساختاری پیچیده می‌بینند، به راهبردهای پرسش‌محور گرایش دارند (Fofes et al., 2020; Moyes et al., 2020).

نتایج این پژوهش حاکی از آن است که متغیر سه‌گانه تاریک شخصیت با همه مؤلفه‌های سبک تدریس دارای رابطه منفی بود. رابطه مؤلفه‌های باورهای معرفت‌شناختی و قدرت ایگو با همه مؤلفه‌های سبک تدریس مثبت و معنادار بوده است.

به نظر می‌رسد معلمانی که از سبک تدریس شخصی پیروی می‌کنند به نوع محتوای آموزشی و نحوه‌ی یاددهی آن به فراگیران و همچنین ایده‌های دانش‌آموزان در مورد محتوا و انضباط آموزشی بیشتر از سایر عوامل دقت و توجه دارند. معلمانی که از سبک تسهیلگری پیروی می‌کنند، بیشتر به اهداف و روش‌های آموزش و همچنین چگونگی بهبود در کار به صورت فردی و گروهی و دیدن معلم به عنوان یک مربی در کنار دانش‌آموزان اعتقاد دارند. معلمانی که از سبک قضاوتی پیروی می‌کنند بیشتر بر نظارت به دانش‌آموزان به عنوان یک مدیر و انجام فعالیت‌های کلاسی بیشتر توسط یادگیرندگان و بها دادن به ایده‌های دانش‌آموزان در مورد محتوای آموزشی بها می‌دهند. معلمانی که از سبک اقتدارگرا بیشتر استفاده می‌کنند دارای استانداردهای بالا و همچنین ارائه بازخورد به فراگیران هستند و شفافیت و وضوح در برنامه درسی و زمان ارائه دروس را در نظر می‌گیرند. معلمانی که به واقعیت، مفاهیم، اصول، دانش و تخصص بیشتر پایبند هستند در ارتباط با یادگیرندگان دارند از نظم و انضباط بیشتر بهره می‌گیرند.

به عنوان محدودیت می‌توان گفت که با توجه به استفاده از پرسشنامه‌های خودگزارشی احتمال سوگیری یا تأثیر هاله‌ای وجود دارد و همچنین این پژوهش در قلمرو مکانی شهرستان سقز در پاییز ۱۴۰۱ انجام شده و در تعمیم نتایج آن به دیگر سازمان‌ها باید احتیاط شود و با توجه به اینکه در جامعه معلمان انجام شده است، قابل تعمیم به دوره‌های دانشگاهی نیست. پژوهش تنها در یک شهرستان و در یک بازه زمانی خاص انجام شده و تعمیم‌پذیری نتایج به سایر بافت‌های فرهنگی و آموزشی با تردید جدی مواجه است. بنابراین به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌شود این پژوهش را در دیگر جوامع و دوره‌ها نیز انجام دهند.

پیشنهاد می‌شود مدیران سازمان آموزش و پرورش با برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های ضمن خدمت در رابطه با شناخت روش‌ها و راه‌کارهایی به تقویت قدرت ایگو، تقویت باورهای علمی و نیز شناخت معلمان از ویژگی‌های شخصی و اثر آن بر تدریس آنها، بپردازند. همچنین پیشنهاد می‌شود با برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های ضمن خدمت برای معلمان در جهت شناخت انواع سبک‌های تدریس معلمان و چگونگی تأثیرپذیری سبک تدریس از منابع مختلف شخصیتی و روان‌شناختی برای افزایش بازدهی و اثربخشی تدریس معلمان اقدام نمایند.

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان در همه مراحل پژوهش حضور و همکاری داشته‌اند.

تشکر و قدردانی

از همه مشارکت‌کنندگان در این پژوهش تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

تعارض منافع

نویسندگان اذعان دارند که در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد و پژوهش حاضر به هیچ نشریه و همایشی ارسال نشده است.

پژوهش حاضر از هیچ موسسه و نهادی حمایت مالی دریافت نکرده و کلیه هزینه‌ها در طول فرآیند اجرای پژوهش بر عهده پژوهشگران بوده است و هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

منابع

- حیدری، قنبر، نیکومرام، هاشم و وکیلی فرد، حمیدرضا (۲۰۴۱). رابطه میان ویژگی‌های صفات تاریک شخصیت در گرایش به رفتارهای متقلبانه: آزمون نظریه اعتماد اجتماعی، *فصلنامه علمی دانش حسابداری مالی*، ۲۴(۲)، ۲۸۱-۱۱۲. <https://doi.org/10.30479/jfak.2022.17127.2997>
- درخشان فر، روح‌الله، بهروزی، ناصر، حاجی یخچالی، علی‌رضا و آتش‌افروز، عسکر. (۱۴۰۴). رابطه صفات سه‌گانه تاریک شخصیت و رفتارهای غیرمولد تحصیلی با نقش میانجی محق‌پنداری تحصیلی، *مطالعات روان‌شناسی تربیتی* <https://doi.org/10.22111/jeps.2025.49568.5799>
- رجایی، ملیحه. (۱۳۹۰). بررسی میزان مداراگری معلمان و رابطه آن با سبک تدریس مرجح آنان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
- شعبانی، حسن. (۱۳۹۷). مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌ها و فنون تدریس). چاپ هفدهم. تهران: سمت.
- شهبازی دستجردی، راحله و میرشاه جعفری، ابراهیم (۱۳۸۸). بررسی رابطه بین ذهنیت فلسفی و سبک تدریس دبیران مدارس متوسطه شهر اصفهان. *مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز*، ۵(۲)، ۴۱-۵۸. <https://www.magiran.com/paper/797347>
- طالب‌زاده، محسن (۱۳۹۴). تدریس و یادگیری در آموزش بزرگ‌سالان. تهران: پیام مؤلف.
- عمادی، سید رسول و آهوخش، نگار. (۱۳۹۴). آموزش به شیوه ترکیبی و بررسی تأثیر آن بر درگیری تحصیلی دانش‌آموزان. *دو فصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری*، ۳(۵)، ۷۲-۵۷. https://asj.basu.ac.ir/article_1360.html
- مصرآبادی، جواد. (۱۳۹۳). نقش سبک‌های تدریس معلمان بر میزان بی‌انضباطی‌های دانش‌آموزان: *فصلنامه علمی-پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزش*، ۶(۲). <https://dorl.net/dor/20.1001.1.20086369.1394.6.22.10>
- ویسی، امید، امیری، مسلم، و محمدی، مریم. (۱۴۰۰). نقش منابع اقتدار مدیریت کلاس درس در پیش‌بینی سبک‌های تدریس معلمان. *پویش در آموزش علوم انسانی*، ۷(۲۵)، ۱۳-۲۸. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27172260.1400.7.25.2.6>
- یوسفی، رحیم، پیری، فائزه، (۱۳۹۵)، ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه دوجین کثیف، *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۲۲(۱)، ۷۶-۶۷. <http://ijpcp.iuums.ac.ir/article-1-2574-fa.html>

References

- Agnieszka, L. (2014). Spatial media/tion. *Progress in Human Geography*, 39(6), 729–751. <https://doi.org/10.1177/0309132514558443>
- Brown, G. T. L., & Harris, L. R. (2013). Student self-assessment. In J. H. McMillan (Ed.), *The SAGE handbook of research on classroom assessment* (pp. 367–393). SAGE Publications. <https://doi.org/10.4135/9781452218649.n21>
- Carson, C. M., & Brody, S. (2012). Brief report: Self-harm is associated with immature defense mechanisms but not substance use in a nonclinical Scottish adolescent sample. *Journal of Adolescence*, 35(3), 765–767. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2011.10.009>
- Cervone, D., & Pervin, L. A. (2021). *Personality: Theory and research* (15th ed.). Wiley.
- Cordoba, A., & Gfellner, B. M. I. (2017). Identity problems, ego strengths, perceived stress, and adjustment during contextual changes at university. *Identity*, 17(1), 25–39. <https://doi.org/10.1080/15283488.2016.1268961>
- Darakhshanfar, R., Behroozi, N., Hajiyakhchali, A., & Atashafrouz, A. (2025). The relationship between the dark personality traits and counterproductive academic behaviors with the mediating role of academic entitlement. *Journal of Educational Psychology Studies*, 22(57), 121–148. <https://doi.org/10.22111/jeps.2025.49568.5799> [In Persian]
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. Guilford Press.
- Egan, G. (2014). *The skilled helper: A problem-management approach to helping* (5th ed.). Brooks/Cole Publishing Co.

- Egan, S. J., Wade, T. D., & Shafran, R. (2014). Perfectionism as a transdiagnostic process: A clinical review. *Clinical Psychology Review*, 31(2), 203–212. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2010.04.009>
- Emadi, S. R., & Ahokhsh, N. (2016). The blended and conventional teaching methods its effect on student academic engagement. *Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 3(5), 57–72. [In Persian]
- Grasha, A. F. (2000). Integrating teaching and learning style with instructional teaching and learning styles with instructional technology. *College Teaching*, 48(1), 2–10. <https://doi.org/10.1080/87567550009595718>
- Heydari, G., Nikoomaram, H., & Vakilifard, H. (2023). The relationship between the characteristics of dark personality traits and the willingness to fraudulent behaviors: Testing of social trust theory. *Financial Accounting Knowledge*, 10(1), 183–221. <https://doi.org/10.30479/jfak.2022.17127.2997> [In Persian]
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The Dirty Dozen: A concise measure of the Dark Triad. *Psychological Assessment*, 22(2), 420–432. <https://doi.org/10.1037/a0019265>
- Kabadayi, A. (2007). Analyzing the cognitive teaching styles of preservice and cooperating preschool teachers in Turkey. *Early Child Development and Care*, 177(3), 275–293. <https://doi.org/10.1080/03004430500473455>
- Kim, L. E., Jörg, V., & Klassen, R. M. (2019). A meta-analysis of the effects of teacher personality on teacher effectiveness. *Educational Psychology Review*, 31, 163–195. <https://doi.org/10.1007/s10648-018-9458-2>
- Lisa, V., & Raymond, B. (2011). Teaching in the medical setting: Balancing teaching style, learning styles and teaching methods. *Medical Teacher*, 23(6), 610–612. <https://doi.org/10.1080/01421590120091053>
- Lyons, M. (2019). Introduction to the dark triad. In M. Lyons (Ed.), *The dark triad of personality* (pp. 1–37). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-814291-2.00001-2>
- Marshall, E. J., & Brockman, R. (2016). The relationships between psychological flexibility, self-compassion, and emotional well-being. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 30(1), 60–72. <https://doi.org/10.1891/0889-8391.30.1.60>
- McCargo, D. (2019). Southeast Asia's troubling elections: Democratic demolition in Thailand. *Journal of Democracy*, 30(4), 119–133. <https://doi.org/10.1353/jod.2019.0058>
- Mesrabadi, J. (2015). The role of teachers' teaching styles on indiscipline rate among students: Person-oriented analysis. *Journal of New Approach in Educational Administration*, 6(2), 189–205. [In Persian]
- Moshagen, M., Zettler, I., & Hilbig, B. E. (2020). Measuring the dark core of personality. *Psychological Assessment*, 32(2), 182–196. <https://doi.org/10.1037/pas0000778>
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556–563. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00505-6](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00505-6)
- Phillips, E. L. (2012). *Resilience, mental flexibility and cortisol response to the Montreal Imaging Stress Task in unemployed men* [Doctoral dissertation, University of Michigan]. ProQuest Dissertations & Theses Global.
- Rajaei, M. (2011). *Investigating the level of teachers' tolerance and its relationship with their preferred teaching style* [Master's thesis, Ferdowsi University of Mashhad]. [In Persian]
- Ramsden, P., & Martin, F. (1996). *Recognition of good university teaching: Policies from an Australian study* (Research Report). Griffith University.
- Richardson, K., Steffen, W., Lucht, W., Bendtsen, J., Cornell, S. E., Donges, J. F., Drüke, M., Fetzer, I., Bala, G., von Bloh, W., Feulner, G., Fiedler, S., Gerten, D., Gleeson, T., Hofmann, M., Huiskamp, W., Kumm, M., Mohan, C., Nogués-Bravo, D., Petri, S., ... Rockström, J. (2023). Earth beyond six of nine planetary boundaries. *Science Advances*, 9(37), Article eadh2458. <https://doi.org/10.1126/sciadv.adh2458>
- Roitershtein, D. M., Lyssenko, K. A., Nifant'ev, I. E., & Minyaev, M. E. (2023). Lutetium cyclopentadienyl complex with the 2,6-di-tert-butylanthracene dianion. *Koordinatsionnaya Khimiya*, 49(6), 367–374. <https://doi.org/10.31857/S0132344X22600497>
- Salvara, M., Angela, A., & Bognarg, A. (2006). A preliminary study to investigate the influence of different teaching styles on pupils' goal orientation in physical education. *European Physical Education Review*, 12(3), 257–274. <https://doi.org/10.1177/1356336X06069275>

- Shabani, H. (2018). *Educational and training skills (Teaching methods and techniques)* (17th ed.). Samt Publications. [In Persian]
- Talebzadeh, M. (2015). *Teaching and learning in adult education*. Payam-e-Ma'al. [In Persian]
- Tóth-Király, I., & Kärner, T. (2021). Teacher personality and teaching styles: A person-centered approach. *Teaching and Teacher Education*, 105, Article 103427. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103427>
- Trizano-Hermosilla, I., & Alvarado, J. M. (2016). Best alternatives to Cronbach's alpha reliability in realistic conditions: Congeneric and asymmetrical measurements. *Frontiers in Psychology*, 7, Article 769. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00769>
- Veisi, O., Amiri, M., & Mohammadi, M. (2021). The role of classroom management authority sources in predicting teachers' teaching styles. *Pouyesh in Humanities Education*, 7(25), 13–28. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27172260.1400.7.25.2.6> [In Persian]
- Yousefi, R., & Piri, F. (2016). Psychometric properties of the Persian version of the Dirty Dozen Questionnaire. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology (Thought and Behavior)*, 22(1), 67–76. [In Persian]
- Zhang, L. F. (2011). The developing field of intellectual styles: Four recent endeavors. *Learning and Individual Differences*, 21(3), 311–318. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2011.01.002>

